

UN CATALÀ DE PERSPECTIVES UNIVERSALISTES*

Per temperament i formació, no acostumo a fer apologia de coses que siguin homenatges pòstums o que ho puguin semblar.

No considerant que aquest cas es pugui incloure entre aquells, deixo aquí el meu simple testimoni. Però haig de confessar la por de no caure en una vulgaritat en què les paraules puguin aparèixer completament mancades de valor, en vista del xoc tremend que vaig sentir, com a amic i home de teatre, quan per la revista *El público* vaig tenir coneixement d'aquell esdeveniment brutal.

Ja fa prop de vint anys que ens vam conèixer. Després del primer contacte, en Fàbregas em va deixar la fonda impressió de trobar-me davant d'un home íntegre, vertical, un català «per tots quatre cantons», de perspectives universalistes i que creia en la força del teatre com a mitjà de comunicació viva i d'acostament entre els pobles.

No suposava que estiguéssim tan a prop i voltats d'unes mateixes coses.

Parlar-hi era la cosa més fàcil, perquè la cultura i l'humanisme li emergien permanentment en qualsevol diàleg i les relacions es feien constantment pures i simples.

Si parlo d'aquestes virtuts d'en Fàbregas és perquè per mi són uns sentiments estimats i també perquè abans que el Teatre hi ha l'Home, que per mi és més important, si no és que es confonen una cosa amb l'altra.

Les seves capacitats, intel·lectual i humana, li permetien una serena i autoritzada intervenció en tota l'àrea teatral.

Avui, amb la mirada posada a Catalunya, concretament sobre el seu teatre, sento un bategar de puixança, que naturalment no sorgeix fortuïtament ni tampoc per «obra i gràcia divina de l'Esperit Sant», sinó concretament per uns homes que deixen darrere seu un rastre de lluita cultural realment exemplar.

Estic convençut que en Xavier Fàbregas n'era un.

JULIO CARDOSO

* Traduït del portuguès per l'Oficina de Català de la Diputació de Barcelona.